

NR. 16.

Anulu VI.

1882.

Gherl'a

15/27

Augustu.

MIEULU FAMILIEI

Apare in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pre unu semestru 2 fl. 50 cr., pentru Roman'a si Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei noi.

Inaugurarea scólei „Carmen Sylva“ la Sinai'a.

DISCURSULU

rostitu, prin dlu V. A. Urechia ministru de culte si instructiune publ. a României cu ocaziunea inagurarei scólei, indeplinita cu mare festivitate in 14/26 Iuliu a. c.

Dómnele miei! Domniî miei!

„Locu bunu de descalecatóre: munti cu bradi, faciile ceriului, isvóre reci, dorulu cerbiloru, pajisce cu mireisme, bucuria feteloru!...“

Asia respunsu duceáu, acum câteva'a sute de ani, aprodii domnesci lui Vod'a descindiéndu din Fagarasiu si Almasiu.

Si Vod'a strigá: „Copii descalecati! sageti la tolba, voinicie la braçiu! Alu vostru este locul!“

ÉR' Vod'a luá mistria de argintu si incingea pestelca de piele de caprióra, si punea la resaritu pétr'a celei mai antáiu cládiri, semnulu descalecatórei de satu si de orasiu.

ÉR' acelu semnu erá: beseric'a!

*

Suntu puçini ani, impinsa de dorulu frumosului, trecù pe-ací o femeia...

Nu, o Dómna me insielu, mai multu: *Carmen Sylva!* *Fermecu* alu Tronului, ea sêmtí fermeculu paduriloru guralive si disè: „Ce locu frumosu! uite, bradulu urca gândulu pe calea Ceriuriloru; Bucedii caranti graiescu graiulu mintei strabune; Pelesiulu... Auditi voi, copile, cari me incungiu-rati, ce vorbaretiu este Pelesiulu... despre cele trecute vremi?... Ce bine este ací pentru cine cugeta!“ (aplause.)

Cându Carmen Sylva graiá asia, nu o ascultáu numai bradii inalti, Bucedii caranti, Pelesiulu guralivu...

Eráu p'acolo si nescai nimfe ale Pelesiului ori ale Prahovei?... Nu, dér' nisce barbati de anima cá Principele D. Ghic'a, cá d. Gr. Cantacuzino si cei'alalti efori ai eforiei spitaleloru civile, acesti'a au audítu si...

Cu baghet'a fermecatóre, cându este mân'a solicitata de devotamentulu catra Tronu si de iubirea catra tíera, d. D. Ghic'a a redicatu intr'o nópte orasiulu Sinai'a. (aplause.)

Éca o descalecatóre moderna, de la vale la munte, care nu este mai puçinu minunata de câtu vechile descalecatori de la munte la vâi!

*

Dér' care este semnulu acestei descalecatori romanesci?

Beseric'a? — Ea esista deja si continua sub inigrigirile crestine ale eforiei.

'Mi este datu mie, delegatu alu M. S. Regelu, se aducu la Sinai'a semnulu descalecatórei.

Acestu semnu este scól'a!

Scól'a? dicevoru acele domnisióre si intregu publiculu; dér' ea a esistatu in Sinai'a. Da, recunoscu, ea a esistatu, cà-ci care carte va poté vredodata invetiá pe voi copii, virtutea cá practic'a

ei, sub ochii voștrii, de catra M. M. L. L. Carolu I. și Elisabet'a? Care carte de istoria va grai cu mai neamutita convingere despre romanismu, cá acelu costumu nationalu ce a repusu in onóre M. S. Regin'a la curtea ei (vii aprobari).

Da, dómnele miele și domnii miei, a fostu scóla la Sinai'a, cum este scóla Curtea pentru intréga tíer'a. Ministrulu instructiunei publice aduce adi copileloru și copiiloru din Sinai'a, le aduce numai cartea cá mijlocu catra scopu.

Se ve invetie cartea, copilasi, detoriile nóstre ale toturoru catra Tronu, catra Tíera, se ve invetie cartea, copilasi, calea detoriei, a virtutiei... Candu veti scí carte, atunci veti poté cunósee nu numai pe M. S. Regin'a Elisabet'a, ci și pe Carmen Sylva.

Atunci veti díce Pelesiulu: „Geaba Pelesie, frumóse povesci spui, díci tu, dér' le spui in limb'a care o pricepe numai Carmen Sylva, pe cându ea ni le talmacesce nóua cu graiu ce luneca la anima de-a-dreptulu!“ (aplause.)

Éca de ce ve aducemu adi carte, copilasi miei... Apoi déca fara de Carmen Sylva nu erá Sinai'a decátu délulu mónastirei, de colo..., déca cu Carmen Sylva délulu mónastirei a devenitu o nóua cetate de cultura nationala, cine nu va cere ministeriulu instructiunei publice se numésca cea antáiu scóla primara din orasiulu Sinai'a: Scól'a primara mista Carmen Sylva (vii aplause.)

Se inauguramu dér' adi scól'a Carmen Sylva. D-vóstra scíti obiceiurile romanesci: tieranulu nostru nu se muta la casa nóua, pâna ce mai antáiu nu duce in ea icónele și candel'a.

Éca d.-sióre institutrice, beseric'a a santitu loculu cu icón'a lui Christu, dér' éca colo pe muri și alte icóne, ale Penatiloru Tutelari ai Tieri și ai Invetiamentulu nationalu! (aplause.)

Se nu uitati candel'a, d.-sióra directóre!... Candel'a o aprindi și intretii d.-t'a cu lumin'a neinserata a invetiaturei, ér' invetiatur'a, se nu uitati, d.-sioreloru institutóre, se nu desparta cartea, instructiunea de educatiune... Apoi educatiunea se fia pururea in directiunea unde numai se poté intálni M. M. L. L. Carolu I. și Elisabet'a, cá atunci se potemu díce: „Traiésca scól'a Carmen Sylva din Sinia!“ precum astadi și totu-de-a-un'a vomu strigá:

Traiésca Maiestatile Loru!

Privire.

Din asta 'nalta culme
Cu fruntea intr'unu noru,
Privescu in josu la lume,
Cá vulturulu in sboru.

Ici vedu frumóse turme
Si-unu limpede isvoru,
Mai josu suntu sate sume
Ce valea impresoru;

Unu vântu care dá viétia
Adie prin verdétia,
Resfira perulu meu;

Unu misticu glasu sioptesce
Aici si 'mi vorbesce
De bunulu Domnedieu.

G. CRETIANU.

RESBUNAREA.

— Drama originala in 5 acte. —

STRAMUTARE.

Scen'a infacisiéza unu carceru puçinu vederosu cu o usia in fundu.

SCEN'A I.

Unu Pazitoriu, Fretwel.

Pazitoriulu:

Stái liniscitu aici, pâna la alte dispusetiuni.

Fretwel:

Nu te teme, nu voiu fugi, — inzedaru fuge pe-catulu, pedéps'a 'lu ajunge ori și unde. Audi! sciu cá me veti transportá mai departe, inse pâna atunci, póte me voru dorí amici, se me véda, legea le dá acestu favoru, și voiu se traiésca cu elu.

Pazitoriulu:

Déca 'si voru dá rogare credu cá in presentia oficiósa, li se va concede.

Fretwel:

Nu mai acésta rogare o am! (Pazitoriulu ese și in-ucia usi'a.)

SCEN'A II

Fretwel:

Ce jocu cumplitu a'lu sortiei! Acum cându euge-tám cá sum mai departe de mân'a pedepsitóre a justitiei, acést'a cu insutita greutate se apésa asupr'a mea. Acum candu me credeám cu totulu liberu, chiar' acuma me vedu totalminte lipsitu de libertate! O! Fiintia mai inalta, fatalismu, casu, ori ce esti, cátu de severa este leginirea t'a. Déca ai voifitu se me pedepsesci, de ce ti-ai alesu chiar' acelu momentu, candu unu viitoriu maretu 'mi suridea cu mare sperantia! Am fostu acoperitu deja trecutulu cu velulu negru alu uitarei, sperasemi cá au trecutu acésta iérna ingrozitóre a vietiei miele, priviám o primavéra serena si tu mi-ai descoperitu acelu velu, am privitu, si oh! privelisce ingrozitóre, desperarea me ascépta cu braçia deschise. Si de ce acést'a, chiar' acum?!... Esci pré crudela!... Nu! Tu nu me poti acuma pedepsi, nu trebue, — tu nu poti fi asia de crudela! Tu, nu e asié cá 'mi vei redá libertatea. Libertate! Libertate! Libertate! Dar' nu! tu numai pentru-ace'a m'ai facutu se incungiuru pedéps'a si se ajungu speranti'a scaparei, cá cu atâta cu mai mare batjocura se me arunci in abisulu nefericirei și a tiraniei. Crudelitate, crudelitate, de o mfa de ori crudelitate, tirania! Dar' ce am facutu eu? Pentru ca am gresitu, — se me pedepsesci atátu de crudelu. Dar' care moritoriu nu gresiesce? Si apoi de ce nu mai pedepsitu pâna acum'a? De ce acum'a candu am devenitu unu mire bogatu? Oh! sórte! acum'a aduci rusine asupr'a capulai meu, cându lumea me credea celu mai onestu omu! Spunemi tirana de ce acum'a? Raspunde, dà-ti ratiunea? Audi sórte, blastemu asupr'a t'a! De ce me pedepsesci acum'a?... Da, tu esti drépta! Mfi de ómeni me acusa cá i-am lasatu farà pâne, mfi de ómeni ceru resplatire la ceriu. Éca nu tímea de cersitori, pre cari eu i-am calicitu, cum arunca blasteme asupr'a mea! Éca copii goli, éca vaietele loru, éca parinti loru, le spunu cá eu i-am lipsitu de pâne, de imbracaminte! Eu ticolosulu de mine, — eu miserabilulu! Státi, nu blastemati! cà-ci totu nu ve potu ajatá, chiar' de me voru spéndiurá. Nu e asiá, cá voi me iertati, candu vedeti cá si asia nu-mi potu repará gresié'a?... Au dóra pentru ace'a devinu pedepsitu, cá am comisu acuma, cu multu

mai mica gresiela? Că am nefericitu o familia? Nu eu, — Marth'a, banii, coruptiunea, intrig'a, — nu eu sum de vina. Eu am fostu numai unel'ta. Oh! cându asiu poté repará! Amice Petrescu, nu me osendí, că-ci tu esti de vina! Dar' soçi'a t'a, care e mai curata decâtu toti ómenii, mai casta decâtu tóte femeile, — ce a gresítu! Dar' copii tei, aceste fiintie innocente, ce au gresítu de suferu prin mine, care le-am invrajbitu parintii?! O! pedéps'a 'mi este drépta si e prea mica pentru fărâdelegile miele. Ore baremi aci nu asiu poté repará? Nu asiu poté reconciliá aceste animi nobile invraşbite prin mene! Oh! cându asiu poté vorbi cu Petrescu, cu soçi'a lui, le-asiu descoperí tóte, le-asiu implorá iertare, i-asi rogá se se impace, că numai eu sum de vina. Oh! da cum asiu face? (Se aude sgomotu.) Mi se pare că audu cev'a?! O de ar' vení cenev'a trebuie se chemu pe Petrescu inca pâna nu e tardíu.

SCEN'A III.

Fretwel, Pazitoriulu, Georgiu.

Pazitoriulu:

Domnule, aici te cauta unu prietinu!

Fretwel:

Cine? cine e? við incóce se-lu stringu la peptulu meu!

Georgiu:

Eu sum, fiitoriulu meu ştapênu.

Fretwel:

Ah! Tu esti Georgiu? Nu-mi díce ştapênu, că mi se rumpe anim'a. Dar' cum ai venitu aici?

Georgiu:

M'a tramisu econiti'a se vedu că unde v'a adusu, de atunci numai are ciasu bunu, ne tememu că 'si va pierde mintile. Oh! ce nenorocire! Apoi nici nu scie pentru ce se intempla acést'a?

Fretwel:

Nici nu trebuie se scie, că ar' murí de rusine!

Georgiu:

Voiesce se vina aici.

Fretwel:

Nu við, nu vréu se við. Audi Georgiu, cunosci pre d.-lu Petrescu si scii unde locuesce?

Georgiu:

Cum se nu.

Fretwel:

Te rogu dara, se te duci la domnulu Petrescu, dar' acum'a pâna a nu merge acasa, si se-i spuni, că unde sum, — spune-i că 'lu rogu se við la mine, dar' negresítu, — spune-i că vréu se-i descoperu nesce lucruri cari 'lu atingu fórte de-aprópe, — spune-i că mâne va fi tardíu, — póte se me transpórte de aici. Audi du-te iute!

Georgiu:

Intielegu (ese.)

SCEN'A IV.

Fretwel:

Da, da, trebuie se vina, — elu trebuie se scie tóte, elu trebuie se scie că soçi'a lui e nevinovata, baremi atât'a se potu repará.

SCEN'A V.

Fretwel, Siefulu de arestu.

Siefulu:

Domnule Fretwel am venitu se te intrebu ca indestulitu esti cu camer'a si cu servitiulu prescisu de lege.

Fretwel:

Domnulu meu sum préindestulitu, si nu dorescu nimicu.

Siefulu:

'Mi place candu prinsonerii vorbescu ast'feliu, acést'a dovedesce o taría de spiritu ce scie conservá paciinti'a, care in ast'feliu de casuri este fórte de lipsa, cu atât'a mai vêrtosu că impacienti'a si asia nimicu nu póte ajutorá, e mai buna resignatiunea. — De alt'mentrea prinsonerii aici la mene nu au cauza a fi nemul'timiti, că-ci favorurile ce le acórda legea li se implinescu cu tóta esactitatea.

Fretwel:

Domnulu meu un'a v'asiu rogá, de mi-este permisu.

Siefulu:

Diceti.

Fretwel:

V'asiu rogá se concedeti amiciloru mei, inca in acelu puçinu tempu cătu voiu fi aici, se me póta visitá.

Siefulu:

Acést'a o voiu face, cu atât'u mai vêrtosu, că 'mi place spiritulu liniscitu ce aretati, am si datu deja licentia unu'a si totu-odata am dispusu, că si in absenti'a mea, de va vení cinev'a, se fía introdusu.

Fretwel:

Ve multiemescu.

Siefulu:

Si acum domnulu meu la revedere, — pastrati si mai departe acésta linisce (ese.)

SCEN'A VI.

Fretwel:

Poti merge, sciu eu ce am a face si fara povatiale t'ale.

SCEN'A VII.

Fretwel, Grigoriulu, Petrescu.

Grigoriulu:

Éta, éraşi unu amicu, alu d.-t'ale.

Fretwel:

'Ti multiemescu, amice Petrescu, 'ti multiemescu din anima ca ai venitu pâna nu e tardíu, că se-mi potu cere iertare dela tine inainte de ce me-asíu departá.

Petrescu:

Tóte tí le-am datu, — de ce se-ti refusu iertarea.

Fretwel:

Amice, tu esti pe o cale de totului ratacita, tu esti epnvinసు falsu despre lucruri cari nici-candu nu au esistatu, 'ti multiemescu că ai venitu se audi adeverulu. Ce-ti face soçi'a?

Petrescu:

Adeca numai pentru ace'a me-ai chematu, că se-ti aducu scire despre amoresa, — ei bine si ace'a o facu se bucura de pusetiunea care si-a creat'o ins'a-si.

Fretwel:

Amice esti sedusu grozavu, soçi'a t'a e mai innocenta decâtu copilulu care se nasce astadí.

Petrescu:

Ce audu? adeveratu se fía?

Fretwel:

Amice, pe Domnedieulu meu dícu, soçi'a t'a e innocenta, totu ce s'a intemplatu este numai o intriga.

Petrescu:

Cum? E cu potintia?

Fretwel:

Ea nici cându nu m'a iubit, din contra ea m'a uritu si me uresce!

Petrescu:

Dar' ea te-a chematu se vii la dens'a cându eu nu voi fi acasa.

Fretwel:

Chematu dar' pentru ce? Se-mi spuna cá se nu-o incomodezu altulu.

Petrescu:

De unde o scii ast'a?

Fretwel:

Dela ea ins'asi, dar' déca am venitu la cas'a t'a, caus'a este cá altii au voíitu cá se vinu, si nu dens'a. Pentru ace'a ti-am dísu cá e intriga.

Petrescu:

Pentru Domnedieu, adeca fericirea mea a cadíutu prada intrigei. Óre cine mi-a facutu un'a cá acést'a, cându eu nu am gresítu nimenui?

Fretwel:

Cene scie? Da déca a fostu in interesulu cuiv'a, se te véda nefericítu.

Petrescu:

Cui?

Fretwel:

Acelui'a, cine ti-a scrisu epistola. Ar' fi bine se o mai examinezi.

Petrescu:

Oh! ceriule! Óre cine a potutu scrie, — íá se mai cercu acea epistola blastemata.

Fretwel:

Vedi-o bene, si te vei convinge... Nu cunosci scri-sóra?

Petrescu:

(Cercetându-o bene.) Tare sémêna cu a Marthei Dimitrescu.

Fretwel:

Tocmai a ei! Da de unde o cunosci?

Petrescu:

E unu secretu!

Fretwel:

Ba nu e secretu amice, eu sciu relatiunile ce ai avutu cu dên's'a, sciu cá ai respinsu-o, sciu cá a juratu cá 'si va resbuná, si 'ti marturisescu sinceru, cá am fostu destulu de ticalosu a-i dá mâna de ajutoriu la acésta mârsiavia, íerta-me amice, dar' patimescu eu acuma!

Petrescu:

Oh! nefericítulu de mene! Acum'a intielegu eu amenintiarile ei, vai de mine, Domnedieulu meu!

Fretwel:

Inca odata 'mi ceru iertare amice, pentru cá am fostu atátu de ticalosu de m'am lasatu a me corumpe prin Marth'a cá se facu curte nevestei t'ale, cu ace'a rea intentiune cá tu se te convingi despre infidelitatea muierei t'ale, se-o alungi, se ffi nefericítu si asia are-tându-ti cá ce nesocotintia ai comisu respingându-o pe

ea, se-si resbune. Si eu ticalosulu de mene in pusetiunea mea a trebuitu se me supunu. Acum sciu dara, cá ce s'a intemplat, sciu si credu ca esci convinsu despre nevinovati'a soçiei t'ale. Ast'a am voíitu se ti-o desco-peru, inainte de ce asiu fi transportatu pentru totu-de-a-un'a, si de voiú poté se-ti redáu fericirea.

Petrescu:

Oh, Fretwel! oh, amice! Tu esci cu multu mai nobilu de cum am presupusu! (vré se-lu imbraçisiedie.)

Fretwel:

Lasa-me amice, nu te apropiá de o fiintia ticalósa.

Petrescu:

'Ti multiemescu amice. Oh! Elen'a mea, óre tu poté-me-vei iertá.

SCEN'A VIII.

Fretwel, Elen'a, Petrescu.

Elen'a:

Teodore! Se scii cá ori unde vei merge, totu in urma-ti voiú fi. Nu potu remané de tine, mai bine voiú mori! (vedíendu pe Fretwel scóte unu tiêpetu si se dá indereptu.)

Petrescu:

Oh! anima sincera de je neia, nu sum demnu de atát'a nobletia. Nu, tu nu-mi poti iertá nici-cându ce am peccatútu in contr'a t'a. Iérta-me Elena, sufletulu meu, anim'a mea, viéti'a mea, íerta-me, (ingenunchia) sciu cá esci inocenta. Oh, Domnedieule! Oh, Elen'a mea íertati-me!

Elen'a:

Dóra Domnedieu ti-a descoperitu adeverulu?

Fretwel:

Domnedieu si eu!

Elen'a:

'Ti multiemescu Domnedieule, 'ti multiemescu... Cene se increde in tene nici odata nu se insiéla.

Petrescu:

Fretwel nu e asia de reu dupa cum ti-ai inchi-píutu Eleno. Elu mi-a descoperitu totulu, si eu me-am convinsu ca tu esci nevinovata.

Elen'a:

'Ti multiemescu domnule Fretwel!

Petrescu:

Amice, am uitatu se intrebú, cum ai ajunsu aici?

Fretwel:

Pedéps'a lui Domnedieu se agravéza asupr'a fora-delegiloru mele.

Petrescu, Elen'a:

Te compatimimú!

SCEN'A IX.

Cei de susu, Marth'a:

Marth'a:

(Intra repede fàrà se observe pe cinev'a) Fretwel mirele meu aici? O! nenorocít'a de mine! Ceriulu si pamentulu s'a conjuratu contr'a mea.

Fretwel:

'Ti meriti nefericítia, — privesce la acesti ómeni, si acesti'a suntú netericíti prin d.-t'a.

Marth'a:

(Privindu la Petrescu si Elen'a se rusineza.) Petrescu si soci'a s'a!?

Fretwel:

Da, domni'a-t'a i-ai facutu se ajunga in calea nefericiriloru prin mene, inse Domnedieu nu i-au lasatu, si pre mene intr'adeveru me-ai nefericitu, ca-ci deca domni'a-t'a nu me-ai fi retienutu, ca prin banii d.-t'ale se me faci unel'ta intrigeloru mersiave ce ai intreprinsu contr'a acestoru doi omeni nobili, eu pote de multu asiu fi parasitu acestu orasiu, si asiu fi incungiuratu nenoroi ile ulterioare ce me voru ajunge. Blastemu asupr'a aceleia ce me-a adusu la acesta stare.

Petrescu, Elen'a:

Noi o iertamu.

Fretwel:

Iertati-o, dar' eu nu potu s'o iertu. Acum'a mai incepe o intriga si in contr'a mea ca-ci si eu te respingiu.

Marth'a:

Se risipesce ceriulu asupr'a mea!

SCEN'A X.

Cei de susu, unu politiaiu si panduri.

Politiaiulu:

Domnule Fretwel ai se pleci, poftesce inainte!

Fretwel:

Duceti-me acuma unde veti voi sum resolutu, inca odata iertare, amice Petrescu si nobila domna! Acum aidemu!

Petrescu, Elen'a:

Noi te iertamu.

Marth'a:

Fia-mi permis si mie domna si domnule Petrescu a me roga de iertare pentru necasulu ce ve-am facutu.

Elen'a:

Eu 'ti promitu iertare si in numele soçiiului meu, — asia Teodora, ca noi o iertamu.

Petrescu:

Eleno, tu esti forte nobila, cene ti-ar' refusa ori ce ai cere.

Marth'a:

Ve multiemeseu, inca o rogare, ca se fii segura despre iertarea ce 'mi prometeti, ve imploru se-mi primiti invitarea mea la celebrarea casatoriei buniloru mei servitori, — fia ei celu puçinu fericiti deca eu sum nefericita.

Petrescu, Elen'a:

Primimu!

Marth'a:

Mergemu dara!

Petrescu:

Scump'a mea soçia!

Elen'a:

Scumpulu meu sociu! (se imbraciosieza.)

— Fine. —

VASILIE FILIPU.

Le'a seu amoru si onore.

Romanu de Elis'a Modrach.

XXXIX.

Impacarea.

Filipp'a, principes'a de Hazlewood, siedea in salonulu seu splendidu din Vere Court.

Ce e dreptu de catu-va timpu dins'a paradisese capital'a. dara o parte din societatea vesela i urmasa.

Castelulu era plinu de ospeti si nime nu cugeta la altu-cev'a, decatu la placeri. Principes'a era regin'a umorului si a veseliei, — fumseti'a ei in tempulu din urma inca s'a mai deseversitu si dins'a era acum un'a dintre personagiale cele mai interesante ale soçietatii inalte.

Ultim'a di a lunei Juniu era forte fierbinte si Vere Court nu a prospiciatu neci odata mai radiosu si mai stralucitoriu.

Jun'a si incantatori'a principesa se retrase dintre ospeti pentru catu-va tempu. Cei mai multi esisera calari seu in trasura.

Deorece ser'a era se se tiena balu, principes'a voia se le lese tempu de-a-si recasciga poterile vii si tenere.

Ea nu avea cev'a placere deosebita a esi calare seu in trasura pre o fierbintiela asié de mare. De ace'a se retrase in salonu, se asiedia langa ferestra, unde sorbia aerulu profumatu, ce intrá in curenti lini. Pre mesutia langa ea se afla unu ventuariu decoratu cu juvaere, unu flaconu cu parfumulu dulce, unu buchetu de heliotrope, florile ei favorite, si nescé carti, in cari voia se cetesca.

Cu capulu seu brunetu si regalu pre perin'a de catifea rosia, dins'a 'si luase o pusetiune, care ar' fi incantatu pre orice pictoru.

Principes'a nu-si obosi ochii cu cetitulu, ci-i inchise, precum 'si inchide florea frundiale s'ale dinaintea arsi-tiei sorelui lictoruiu.

Cum siedea dins'a aci atatu de frumosa, melancolica si rapitoria, privirea ei oferia in adeveru unu tablou minunatu si avutu de colori pentru unu pictoru, ce'a ce trebuí se recunosca si principele, carele tocmai intrase in salonu fara neci unu sgomotu.

Principele era unu omu forte norocosu. Elu fusese totudeaun'a forte avutu, er' in tempulu din urma avearea lui a crescutu dintr'odata intr'unu modu neasceptatu.

Pre un'a din posesiunile sale de nordu s'a descoperitu adeca una baia mare de carbuni, care se tienea intre cele mai proventuose si mai abundante din tota Angli'a. Cascigulu de aci i inmultia venitele cu o suma enorma si promitea a deveni din anu in anu totu mai insemnatu.

Elu era incungiuratu cu totu luesulu posibilu, principes'a avea totu ce poteau escugeta capriciale animei si gustului seu.

Principele 'si iubia soci'a inca totu cu acelu amoru fragedu si pasionatu de odinioara. Elu nu esise la preambulare, ca-ci ea se hotarise a remane a-casa si acum sta si contempla pe acesta muiere frumoasa si maiestetica cu unu felu de adoratiune, cum sta langa ferestra acufundata in draperii de colore galbenu-palida si alba.

Elu se apropiá de dins'a si-i atinse usioru fruntea cu busale s'ale.

— Dormi, sufletulu meu, intrebá elu esitandu, ca si cum se-ar' teme, ca o va conturba in dormitare.

— Ba, respunse dins'a a-lene, deschidiendu-si ochii.

— Amu se-ti cetescu ceva fôrte interesantu.

— Ea se redică.

— Gâscile tale se facu fôrte adeseori lebade, Vere. Ce s'a intemplat?

Asculta numai Filippa!

Si pâna cându frundiariá principele cu zelu prin jurnalul, pâna atunci dins'a cântă prim'a strofa a cântecului ei favoritu:

— „*Regin'a Filipp'a siedeá singura in frundisiulu seu.*“ —

— Aha, aci e! Cântarea amutî. De siguru acést'a o vei aflá si tu de interesanta si originala. Deslucese tote ce pentru mine erá o enigma si me bucuru din anima pentru Arleigh, desî inca nu scîu, ce vei dice tu la acésta noutate.

Si ocupându locu lînga sóci'a s'a, cetî comunicatulu din jurnalul asupr'a romantiei Arleigh.

Elu cetî fărâ intrerumpere pâna la fine. Din aceste principes'a se convinse, cã resbunarea ei a facutu fiasco si cã dins'a in locu le a pedepsi pre barbatulu, ce i-a respinsu amorulu, la fericítu cu un'a din cele mai dragalásie, mai nobile si mai avute fiice ale Albionului.

Da, principes'a sciá, cã resbunarea ei nu a avutu rezultatulu doritu, si ca dins'a a incununatu viét'i'a lordului Arleigh cu amorulu nemarginitu alu unei muieri gratiöse.

Cându si-a redicatu principele ochii de pre jurnalul si s'a uitatu la sócia s'a se védia, ce impresiune a facutu asupr'a ei acésta noutate, vediù, cã principes'a cadiuse indereptu pre perina, palida de mórte si lesnata.

Elu atribuf acést'a caldurei si fierbintialei prea mari si nu presupuse neci-cându de partea ce luáse si rolulu ce jucase sócia s'a in acésta istoria.

In acestu momentu inse si dins'a 'si propusè firmu a se impacá cu lordulu Arleigh, amiculul seu din teneretie.

Principele, observându lupt'a din internulu ei, o intrebà cu interesu:

— Nu te sèmtiesci bine, scumpa Filippa?

— Nu-i nemicu, respunsè dins'a, fierbintiel'a acést'a 'mi strica.

Dupa câteva minute dins'a se reculese pe deplinu. Ea ins'a-si nu sciá, cã ôre cele audite i causáu bucuria séu dorere mai multa. — De multu, in dílele trecute, dins'a díse odinióra, cã nu se sèmtiesce destulu de tare spre a 'fi deplinu reutatiósá; — si dins'a avea dreptu.

* * *

Trecuse unu anu si lordulu Arleigh se aflá cu sóci'a s'a pre tempulu sesonului in capitala, unde densii, fresce, eráu obiectulu atentiunei generali, dar' totu-odata si a celui mai distinsu respectu si stina.

Intr'o séra elu siedeá in salonu. Unu servitoriu i anunciá, cã o dama doresce se vorbésca cu densulu.

Elu intrebà de numele ei, — dar' aflá cã dins'a refusase a-si descoperi numele.

Lordulu demandà se-o conduca inlauntru. Preste câteva secunde inaintea lui stetea o dama inalta, impunetória, acoperita cu unu velu desu. Tali'a ei regésca, gratiile si mişcarile ei i eráu bene-cunoscute.

— Filippa! esclama elu cu uimire.

Atunci ea 'si redică velulu si elu éra-si privt in faci'a de o frumsetia admirabila a muierei care 'lu iubise cu unu amoru atâtu de pasionatu.

— Filippa! repeti elu.

— Da, eu sum, — díse principes'a cu linisce. Si scîi, ce me aduce aici?

— Nici nu presupuneám, respunse lordulu Arleigh.

— Veniu se-ti implorezi iertarea, díse ea cu umilitia profunda, si se-ti spunu, ca de candu mi-am esecutatul infricosiatulu planu de resbunare nu amu avutu linisce nici diu'a, nici nóptea.

Lordulu abia se poteá stapènt de uimire.

— Nu voiu poté aflá pace nici in viétia, nici dupa mórte, Norman, continuá principes'a, pâna ce nu me vei iertá.

Ea 'si plecà inaintea lui capulu frumosu si superbu, si ochii i-se implura de lacremi.

— Érta-me, Norman? díse ea cu vocea ei lina si melodiósá. Cugeta, cã amorulu catra tene mi-a rapitu mentea si m'a facutu nebuna — numai amorulu. Pentru acest'a me iértá.

Lordulu Arleigh o lasà se siédia, trase portierele de catifea si disparù.

In cateva minute reaparù insoçitu de feme'i'a s'a.

— Spune sóciei miele ca pentruce ai venitu aici Filippa, díse elu seriosu si asculta, ce-ti va spune. Se o lasamu pre dins'a se decida.

Principes'a facù la inceputu cu superbía câtiv'a pasi indereptu.

— Eu am venitu la tine díse ea intorcându-se catra lordulu Arleigh; inse faci'a blanda si gratiosa a Leei o mişcà si bonatatea ei î-i invinse superbi'a.

— Lea, díse ea, tu ai suferitu multu din vin'a mea, voiesci a me iertá?

Cá fulgerulu 'si aruncà lady Arleigh braçiale in grumazii ei si busale ei dulci si curate atinsera pre ale principesei.

— Dta ai facutu-o acésta, pentrucà 'pai iubitu, siopti dins'a, si pentru ace'a 'ti iertu.

* * *

Principele de Hazlewod nu sciá caus'a mâniei, ce erá intre sóci'a s'a si lordulu Arleigh, de ace'a nu intielegea nici impacarea loru, cu tóte aceste i pareá bine vedièndu-i érasiu in relatiuni bune, cã-ci dinsulu preferiá pre lordulu Arleigh tuturoru celorualti amici si cunoscuti.

Câte odata i se pareá cã observa si ace'a, cumca sóci'a s'a totudeaun'a erá mai amicabila catra dinsulu, de câteori petrecea câte o óra dóua in sócietatea ladyi Arleigh.

* * *

In urm'a tuturóru acestoru eveneminte misterióse si solutiuii fericite, lordulu Arleigh facù mari schimbari in bunulu seu stramosiesca Beechgrove. Tóte fura arangiate cu deosebita consideratiune la gustulu si dorintiale iubitei s'ale sócii, acarei predilectiune catra parculu umbrosu o impartasiá si dinsulu pe deplinu.

Adeseori, cându esiá Le'a in serile de véra in parcu, conveniá cu doic'a s'a, carei'a lordulu Arleigh i destinàsè de locuintia o casutia din apropiere, unde dins'a traia fărâ nici o grigia.

Multi ani s'a bucuratu inca dins'a de fericirea neturburata a fiicei sale adoptive, carea prin vin'a, dar' fărâ voi'a sa, patimise atâtu de multu.

Sóciulu ei, pre care nu 'pa mai vediutu, murí in inchisória.

* * *

In galeri'a de tablouri din Verdun-Royal se aflá unu tablou incântatoriu: — „*Mic'a parechia iubitória.*“ —

Representá unu pruncu frumosu de 3 ani, cu bucle brune, in mâna cu ciresie roste, própsete si o fetitiá mica cu peru auriu, cu o fația cá unu pupu de rosa, care primese dela elu acele fructe dulci.

Cei initiati in familie contempláu cu surisu minunatulu tablou, cá-ci copilulu cu bucle brune erá fiulu si eredele principelui de Hazlewood, er' fetitiá blondauria erá fiic'a lordului Arleigh si a Ladyi Lea.

Contele de Mountdean aretà odata soției sale, nascuta lady Lili Gordon, acestu tablou frumusiulu si, precându dins'a 'lu contemplá, elu dtse suridiendu: Póte-cá prevestese venitoriulu. Se speramu, cá-ci: *celu mai alesu si mai scumpu daru cerescu la totu casulu e un'a soția bna si nobila.* (Finea.)

GERASIMU DOMIDE.

Matronele romane.

Unulu dintre cei mai insemnati factori ai vietiei statului romanu a fostu stimarea femeiloru. Adevratu cá din punctu de vedere juridicu femeile romane eráu considerate de minorene, dar' daca cugetamu, cá violarea virginitatii femeiesci avea urmarile cele mai funeste asiá, cátu pentru comiterea atarui delictu dela glia pâna la tronul, fára esceptiune eráu amenintati cu esiliu; déca consideramu cá iubirea si onorarea femeiei a frântu tirani'a in Rom'a, — atunci vomu fi necesitati a afirmá, cá sêmtiulu de veneratiune a Romaniloru fácia de femeile loru a ajunsu punctulu culminante, pre care apoi crestinismulu fá prefacutu in celu mai profundu si gingasiu stimululu alu vietiei. Fericita si mare ai fostu tu Roma, pâna candu femeile tale erau blande fára de frica, maretie fára de egoismu, umilite fora de servilismu, virtuose fára de afectare, aducându asiá fericire si binecuvantare preste tine si imperiulu teu! Femeile vestale aveau unu caracteru atátu de onorificu, cátu déca eventualminte se intalniau cu vre-unu condamnatu, acestuia i se anulá sententi'a de mórte, ma chiaru si consuli si pretorii se abateau cu profunda veneratiune din calea Vestalei, er' lictorii*) cu totu respectulu isi aplecáu inaintea loru asiá numitele f a s c e s. **)

Pericles pe acea femeia o numesce mai veneranda, despre care barbatulu ei nu aude nici lauda, nici calumnia; Plutarchu din contra aproba acea lege a Romei, prin care se dispune rostire cuventariloru solemne la mormentele femeiloru betrane, meritate. Barbatii se inchináu inaintea matroneleloru, si in genere in presentia femeiloru barbatii aveau se fia cátu mai precauti, nu cumva prin vre-o vorba necuviintiosa sê devina insultata modestia si virtuositatea femeiei, ce'a ce avea urmarile cele mai neplacute.

Se iníielege de sine, cá prin onorarea virtutiloru femeiesci si vieti'a familiara a devenitu esemplara. Relatiunea intre barbatu si femeia in iatulesulu strictu alu cuventulu a fostu sacra, cáci formá unu contractu eternu si nedissolubile asiá, cátu vieti'a adevratu familiara o afl'amu prima-óra la Romani. In Rom'a se aflá si unu tem'lu alu asiá numitei „*Dea Viriplaca*,” care serviá de locu impaciutoriu intre conjugii ce se certá intre sine. De si monogami'a nu erá espres prin lege, totusi in genere erá recunoscuta; de si Romulu a permisu

*) Lictorii eráu unu feliu de panduri, cari inaintea regiloru si consuliiloru mergeáu in numeru de 12, er' inaintea dictatoriloru 24.

**) Unu feliu de legatura compusa din mai multe vergi, in mediuloculu caror'a aparé un'a secure ascutita, in semnu de onóre si putere, ce se atribuiá regiloru, consuliiloru si dictatoriloru.

barbatulu cá din cauza fundata se-si póta dimite soçi'a, totusi atare casu numai in 231 a. Chr. apare mai antáu, cându adeva unu anumitu Carviliu s'a despartitu de soçi'a sa, din cauza cá erá stérpa, ce'a ce a si produsu scandalu generale.

A triulu erá loculu unde junimea romana de ambele sexe devinea inspirata la aspectulu diferiteloru imagini, ce representáu trecutul gloriosu alu antecesoriloru; aci se instrúa in dreptate, apretiera, modestia, simplicitatea si puritatea moravuriloru, purtare nobila; aci se inpiráu inimele tinere de reminiscintiele maretie ale vietiei publice si ale istoriei patriei, preserandú-se astumodu in acele unu caracteru firmu si resolutu, pre care avea in venitoriu sê se radieme edificiuulu grandiosu alu statului. Romanii la educatiunea femeiloru puneau mare pondu nu numai pre desvoltarea facultatiloru intelectuali, ci mai virtuosu se nisuiu a dá directiune adevrata sêmtiului generosu si adevratu femeiescu, neuitandu nici de importantia chiamarei loru. (Plutarchu atribue consolidarea familiara a Romaniloru acelei impregiurari, cá-si maritáu fetele in etate fórte tinera... fericite, timpuri acele, in cari se puteau depliní atari lucruri!) Urmarea de aci a fostu cá: atari femei au exercitatu o influentia fórte salutaria asupr'a educatiunii prunciloru. — Cine nu a auditu de generós'a si nobil'a matrona romana Corneli'a, mam'a Grachiloru? Ea refusandu man'a celoru mai inalti aristocrati romani, totu timpulu, si la consacratu pentru educatiunea celoru doi prunci ai sei, a caroru gloria nu e de a se atribui atátu genialitatii loru, cátu mai virtosu conducerei intielepte si iubirei materne, din care au resaritu mai târdiu doi arbori, ce au aruncatu preste poporulu maltratatu umbra dreptatiei, aparandulu pâna la sacrificiuulu vietiei! Intrebata fiindu de cátra un'a amica a sa, sê-i arete séu se-i spuna ce'a ce are mai pretiosu, intorcându-se spre fii sei, cari tocmai venise dela scóla, Corneli'a disé: „Éca ornamentele si juvaerele mele!” La mórtea ambiloru sei fii a manifestatu o taria de anima nesprimabila, cându in locu de a versá lacrima, cu demnitate propria numai femeiloru romane a eschiamatu: „Suenire demna de posteritate si-au eluptatu acesti morti! Acumu amu ajunsu ceea ce amu doritu, pentru-cá nu me potu departá de aci, fára cá poporulu se nu-si esprime veneratiunea fácia de mine si se nu dea cursu liberu echoului sinceru prin cuvintele: „cést'a este mam'a Grachiloru.” — Cine nu cunósce pre virtuos'a Lucretia soçi'a lui Tarquiniu Collatinu, din a carei fiintia se reversau cele mai candide radie de fidelitate cátra soçiulu seu si celu mai curatu isvoru alu virtutiloru femeiesci? Traditiunea ne spune cá escandu-se dispute intre barbatulu ei si Sestu Tarquiniu fiulu regelui Tranquiniu superbi asupr'a virtuositatii soçieloru loru, conversatiunea deveni atátu de agera, cátu la momentu incalcara ambii caii, si cându ajunsera la casa lui Sestu, acest'a cu durere a trebuitu se se convinga, cá soçi'a lui se aflá in Rom'a aruncata in braçiale ospetieloru luxurióse; de aici au urmatu calea spre locuintia lui Tarquiniu Collatinu, sperandu Sestu cá si Lucretia va comite atari escese; inse cátu de tare fú surprinsu, cându o vedíu pre acest'a cu o seriozitate deobligatoria tardiu nóptea, in mediuloculu servitóreloru sale tórcându. In acés a stare Lucretia i s'a parutu cu multu mai frumós'a decâtu cá se se póta abtienie dela forti'a ce a comisú in timpu de nópte asupr'a ei, care infamia neputendu-o ea suferi, a provocatu pre tatalu si soçiulu seu la resbunare si dupa aceea si-a infiptu pumnalulu in pieptu fára de nici o siovaire!... Este cu-

noscute de modelu si ceealalta Cornelia soçi'a lui Pompeiu, care pre lãnga frumósele cunoscintie lirice si trigonometrice, pre care si le cascigase, a fostu bine initiata si in filosofia, fara cá prin acést'a se-i fia perichitata chiamarea de femeia, séu se devina vana si egoista. Totu asiá stralucesce de modele Aureli'a mam'a lui Iuliu Cesaru, Atti'a mam'a lui Augustu etc.

Cã ce influentia decidetória au avutu matronele romane asupr'a filorú loru, apriatu se vede din casulu lui Coriolanu, care din cauza cá fú delaturatu prin tribunii poporului dela oficiulu de consulu, a juratu cá 'si va resbunã amaru facia de plebei si de representantii loru, si fiindu propunerea lui, cá plebeii se nu participe la impartirea bucatelorú din depositulu statului, pâna cându nu voru anulã oficiulu tribunilorú — din partea acestor'a nu numai absolutu desconsiderata, ci si asupr'a lui enuciata sententi'a de esilu: elu a cerutu ajutoriu dela Volsi pentru derimarea Romei. Nuori grei amenintiau cu nimicire centrulu latinu, Rom'a erã periclitata pâna la extremu.... Coriolanu refusã cu indignatiune ori-ce rugare de a nu atinge murii Urbei, si cându inim'a lui din carne semtítória se transformã in stãnca rece, care respingea cu despretiu totu ce atingea crutiarea Romei: in momentulu supremu cá angeri providentiali apare mam'a si femeia sa cerendu pace. Erã petrunderiu acestu aspectu; mam'a incungiuurata de sperantia, cá principiile patriotice sadite din parte-i in inim'a fiului seu in momente grave voru reflectã totusi la stim'a parintiésca — plina de incredere, privesce spre Coriolanu implorandu gratia Romei. Acest'a se încérca a resiste... resistintia inse erã numai aparenta, cá-ci atingându-se de foculu inimei materne — s'a aprinsu si s'a nimicitu.... Coriolanu eschiamã: „Mama ai salvatu Rom'a, dar' pe fiulu teu l'ai pierdutu!...”

Mare a fostu in adeveru influentia matronelor romane in cerculu familiaru, cãci ele nu educãu numai barbati din fiii loru, ci si cetateni, si cã atari neconditionatu trebuiau se fia petrunsi de ceea ce se dice: „dulce et decorum est pro patria mori.”

S. P. RADU.

Ovrimu.

„Latin'a ginte e virgina,
Cu farmecu dulce raptoriu, —
Strainu 'n cale i se 'nelina
Si pre genuchi cadu zu doru.

V. ALESANDRI.

Susu la curtea domnitória, mãndra cá unu paradisu,
Unde diu'a trece blãnda, cá si celu mai tãinicu visu,
Unde flori si diamante in marire stralucescu
Era lun'a, stele, sóre stãu si tóte se uimescu...
Chiar' acolo! a mea Musa me invita cá-se cântu
Cea mai falnica cântare, cu unu sacru sãntiementu!

I.

Phoeb se dusè de pre ceriuri, si in locu-i s'a ivitu
Nóptea, care cu-a s'a umbra totulu a acoperitu...
Numai stelele plapãnde susu pre ceriuri straluciau
Si in asta nópte blãnda se le admiru te faceau.
Ceriulu, care de-alta data nu erã asié seninu
Acuma in asta nópte 'ti para multu mai divinu!
— De departe, de departe pre livedile cu flori
S'audiãu misteriose cânturi de privighitori;...
Ce venindu pre-aripi de venturi tóte tóte se oprã
La palatiulu, unde Rudolfu printiulu Austriei dormiã.
Cãntecele nu 'ncetara... filomelele cântãu,
Póte numai singuru ele de-unu secretu divinu sciãu!
Curtea tóta dormiã dulce... totulu erã liniscitu,
Dela tronu pãn' la gregariulu... sentinela denumitu...

Dormiãu toti — cá-ci susu din ceriuri a descinsu divulu Morfeu,
Inscitu de Serafimii cei frumosi din Eliseu!

II.

In tacerea mormentala se inaltia suridiendu
Lun'a palida cu 'ncetulu.. chiar' tacerea admirãndu...
— „Ah! dormu tóte liniscite! numai cólea printre flori
Mai veghiaza 'n armonia micile privighitori!“
Ast'a-i vócea ce se-aude chiar' cându lun'a resaria
Si pre-a lunei mãndre radia o minune se vedea!!
Mii de flori si mii de dñe, mii de cete angeresci
Descindean fermecatérie susu din sferile ceresci;
Er' in midlocu printre cete se vedea unu caru cu flori,
Decoratu cu margarite, diamante si viori;
Si pre tronu siedeã cu fala dñisior'a dñelorú,
Imbracata in splendóre cu frumseti'a florilorú,
Din'a ceriului frumósa si a raiului divinu,
Din'a florilorú ce ride primaverei dulce linu:
Flor'a! Flor'a ce încãnta totu pamentulu cu-unu surisu
Blãndu si dulce maiestatecu, cá si celu mai tãinicu visu,
Stele mii perle alese pre-a ei frunte straluciau
Si o splendida corona la olta compuneãu!
Pre incetulu ea se lasa in unu modu infermecatu
Si de lume neveditu spre-a 'mperatului palatu;
Si strabate fara frica dragalasia dulce, blãndu,
Cã o umbra usurica si cá celu mai tãinicu gãndu,
Si s'opresce in chill'a unde Rudolfu liãu dormiã,
Dar' asiã cá printiu 'n visu-i chiar' pre dens'a o vedea;
Si se-apropia de patu-i si i-i dice suridiendu:
„Dormi principe?!” si cu mân'a fruntea-i lata adindu,
„Ah! tu dormi farã de gãnduri... far' se scii cá am venitu
Se-ti impartu o tãinuire care 'n ceriu o-am hotaritu.
Si tu taci! cá-si o stãnca nu gãndesci de a-mi siopti:
— „Se audu ce tãinuire ai de gãndu a-'mpartasi!...” —

Dara 'n visu Rudolfu i-ride sã-i dice dulcisioru

„Cine esti tu copilitia,
Cu corona de stelitie
Si de gingasie florifit?
Cine esti? o spune-mi mie
Cã-ti dãn chiar' si tronu-mi tfe...
Si cu tene-asiu vré in lume
Se traiescu se-mi facu renume,
Cã-ci ce ochi, ce buzisóre,
Si ce mãndre pletisóre!
Ce peru finu si maiestosu
Negru cá de abanosu!...
Ce frumsetia! ce mãndria,
Ce vestiminte purpurie,
Ai tu blãnda fetisóra...
Spune-mi! spune-mi dara mie
Cã dór' ai ceva solie
Séu dór' vréi se te iubescu
O! tu angere cerescu!“

— Cine sum? intrebi principe si de mine te uimesci?!
Io-'su dieitia si-a mea casa e in sferile ceresci,
Si-n lume nece odata, chiar' pre nime n'am iubitu,
Nu! cá-ci eu pâna acuma nici cu-unu omu nu am vorbitu! —
Am venitu acum la tene cá se-ti spunu ce-am hotaritu
Susu in ceriulu care n'are nece margini nici finitu,
Diei, dieitie la olalta cu placutii angerasi:
Am gãnditu se faci o calé printre bravii Romãnasi...!
Ai se mergi pana acolo! unde 'ti voiú aretã
Mãni, alalta — séu atuncia candu de-acasa vei plecã!
Cã-ci si ei cu multa sete te ascéptã cá se mergi
Si-aloru frunte incetita de sudori se li o stergi
Cugetã-ti! ce fericire? 'si cãsciga unu poporu
Cãndu in midlocu-i se afla pamente-cu-i domnitoriu!
Vedi! acést'a e dorintia dieiloru superiori...
Ai se mergi cá-ci pre-a t'a cale eu 'ti voiú sãdi totu flori;
Si-n totu pasiulu unde-i merge preste totu te-omu insoci
Si vei stã numai acolo unde eu 'ti voiú siopti!

— Cum se scapu? Si ce voiú dice parasindu alu meu palatu? —
— „Vei plecã spunendu la lume: am a face unu vênatu!
— „Ai se plecã! mai dieu odata chiar' cu fragedele diori!
Er' in semnu de suveniru se primesci aceste flori!“
— „Voiú plecã ingãnã Rudolfu si voiúdu se iee flori
Deodata se trediesce... si-lu cuprindu nesce flori!...” —

Flor'a disparu din casa si pre radia s'a suitu
Sf-lu lasã pre Rudolfu singuru — preste visulu seu uimitu!
— Nu vediú in giuru de sene pre regin'a florilorú
Pre frumseti'a criniloru, pre regin'a dñelorú...

Nu! decâtu radiale lunei, cari rîdiende 'lu priviáu
 Sî-n deplina armonia pre-alui frunte straluciau;
 Er' in parculu mândru, verde, s'audiá un versu doiosu.
 Ce-n tacerea lina a nopției i-para misteriosu!
 Erá versu de filomela ce te-ncânta cà-i sublimu
 Sî principele in sene 'si dîcea: „E Serafimul!“ —
 — „O! tu mica pasaruica! Spune-mi! spune-mi 'n'ai vediutu
 Copiliti'a, ce pre-ai cea mai 'nainte a trecutulu?
 De-ai vediutu-o spune-mi cine-i? si de unde a descinsu?
 Nu cumv'a a fostu dieitia... ce veni din paradisu....
 Ah! si eu numai in visu-mi am potutu a-o vedeá
 Par' ca in realitate... a mea frunte-'mi adia!...
 Spune-mi! spune-mi filomela! asiu poté se o gasescu,
 Si cu ea in asta lume multu ferice se traiescu?“
 — Filomel'a meru cãnta fãr' se-i dee vre-unu respunsu,
 Ba sburandu prin parculu verde pre sub frundie s'a ascensu.

III.

Lun'a 'si finesce cursulu... si pre ceriuri se ivescu
 Diorile multu dragalasia, cari la lume prevestescu:
 Ca-a trecutulu si asta nópte cà si celu mai tainicu visu
 Implenindu-se ace'a, ce de diei a fostu predîsu.
 Printiulu Rudolfu se redica din culciusu-i suridiendu:
 — Visu fú séu realitate? stá 'ntrebându-se in gându!
 Visulu fú realitate!... Se me gatu se implinescu
 Ce'a ce eu f-i promisei in unu modu serbatorescu...
 Voiu plecá in aste óre, chiar' cu fragedele diori,
 Dupa cum ea 'mi sioptise, cându 'mi dede mândre flori!
 Dupa ace'a se imbraca, si se róga 'necetiosu:
 „Dómne! vérsa din 'naltíme darulu teu neperitoriu
 Cã preste ori ce natiune... si preste acelu poporu
 Unde astadi vréu a merge, cà se-i facu si lui onoru!
 Me condú pre càl placute, visulu se mi-lu implinescu
 Cà se vediu inca odata copiliti'a ce-o dorescu!

IV.

Rudolfu la vênatu pornesce de o ceta 'nconiuratu
 Implenindu ce'a ce Flor'a lui in visu i-a demandatu;
 Si se duce cà unu sóre minunatu stralucitoriu
 Si o lume i se 'nchina cu-unu respectu admiratoriu!
 Vai, câmpii si lunci frumóse, tóte, tóte se mândriáu
 Si in alui Rudolfu cale mai frumóse se pareáu,
 Ici garófe, ér' ici rose, mai incolo crinisiori,
 Tóte se-'nclináu cu fala la-alui Rudolfu ochisiori!
 Pasarelele in coruri 'lu primiaú si-lu salutáu
 Si prin aeru multu voiose usiurele ciripiaú
 Rîurile cristaline cu-aloru murmuru maistosu
 'Si sioptiaú: — „Mai linu vomu curge, cà avemu unu tempu frumosu,
 Astadi pre-ale nóstre unde, tenerulu printiu celu avemu
 O se tréca c'o suita... Se grigimú cà se-lu vedemu!“
 Er' pre ceriu chiar' mândrulu sóre alui fačia si-a schimbatu
 Stralucindu mai cu mandria in modu demnu de admiratu
 Si-alui radia argintia, lene pre pamentu veniaú
 Si cu florile 'mpreuna se jocáu si blându rideáu!
 S'a opritu mândrulu principe unde Flor'a i-a sioptitu
 Unde 'lu primi o lume cu unu: — „Bine ai venitu!“ —
 Cà-ci ajunse mândru veselu pre pamentulu Marmatianu
 Unde de demultu traiesce-unu ramu din stirpea lui Trajanu!
 Ea traiesce in suspine, cà-ci din fii ei iubiti
 Suntu de-acei, cari cu tiranii intru tóte suntu uniti!
 — Ah! lasati adi neunfrea... tindeti mânele cu noi
 Cà-astia potendu cu tempulu se scapamu toti de nevoi!

V.

Flor'a mândra usiurica in o nópte a descinsu
 La o casa tieranésca pre-a Marmatiei plaiu estinsu,
 Si acolo cu iubire la o tenera-i siopti:
 „Te gatesce copilitia; cà pre-ai cia va veni
 Printiulu celu iubitu de-o lume si de mene multu stimatu,
 Te gatesce si in portu-ti de-o lume adorat
 I-te-aréta cu mândria in vestimte romanesce,
 Si cu flori te 'mpodobesce — sufletulu se i-lu rapesci!“
 — Si-apoi gingasia dispere — pentru totu-de-a-un'a 'n raiu,
 Er' copila o asculta si urméza blându-i graiu.

VI.

Munti, vai, siesuri si coline tóte, tóte resunân
 De trompete, cari prin codrii fírale inspaimentáu,
 Ursii fugu, vulpile tóte se retragu in vizunii
 Éra iepurii multu timidi fugu cu totii spre câmpii,
 Éa prin farmecu, nu-i nemica ce-ar' poté a se vená. —
 — „Ah! amaru ne insielaramu!“ — Rudolfu cetei cuventá
 „Dreptu-ace'a acuma éra vomu re'ntórcé in orasiu!“

Dara in sine gândesce la ceresculu angerasiu...
 — N'am venatu!... inse acuma vréu cà se fii venatoriu!
 O dorintia prea fierbinte am in peptu-mi iubitoriu...
 Asiu dori se vedu fienti'a, ce-i in raiulu pamentescu
 Mândra, suava si svelta cà si unu angeru cerescu!
 Asta gingasia dorintia de demultu o-avui in peptu,
 Inse o tiénui in mene cà si celu mai sântu secretu.
 — Tóta cét'a stá uimita preste cele ce le-a dîsu
 Si-si sioptia: „Ce o se fia — acelu misteriosu visu?“

VII.

Codrulu éراسي e 'n linisce, paserile liberu sboru...
 Si o mândra serbatóre are mândrulu nostu poporu!...
 Asceptá acum o lume pre acelu angeru cerescu
 Care éra o copila — din poporul romanescu!...

Éca vine angerasiulu celu ce Rudolfu l'a doritu,
 Si 'nainte-i se aréta cà unu sóre inauritu,
 Peru frumosu, bogatu si negru in cositie impletitu
 Si cu mândre floricele in cununi impodobitu, —
 Ochii ageri, mândri, negri, 'ti pareáu luceferei
 Si sub genele-i micutie se misicáu multu usiurei;...
 Tali'a-i gingasia, svelta, intrecea pre-unu crinisioru,
 Intrecea chiar' primavér'a ce suride pre Bosforu!
 Ma avea catrintia négra, si unu sialu finu albastru
 Si cu-unu tricoloru incinsa preste fragedulu ei brâu...
 A! in ea vedeai o nimfa, ce din ceriuri a descinsu
 Cà s'aprida ér' amorulu ce la multi s'a fostu mai stînsu!
 — Lânga ea stá plinu de fala, cà unu mândru stejarelu
 Unu voinicu! — cum 'n-asta lume numai rari gasesci cà elu!
 Er' cu mândra copilitia 'ti pareau multu mai frumosu
 Par' cà-i dá curagiu copila cu-a ei zimbetu amorosu!

Tóta cét'a stá uimita pre copila o privia
 Si cuprinsi toti de sfiala — neme nu o agraiá...
 Rudolfu multu vialu se scóla si intréba suridiendu:
 „Cene esti tu copilitia? Multu scemeni cu-unu Serafimul!
 — „Sum Româna! si-alu meu nume este: Anita Ovrimu!“
 Se traiesci mândra fetitia — numele 'ti voiu pastrá
 Si in tóta-a mea vietia, nice candu te voiu ultá!
 — Dar' pre tene voinicele cum te chiéma? Esci Românu?
 Sum Romanu! Me chiéma Codru! Prea Inaltulu meu Stapénu
 — Mi-am vediutu visulu cu ochii! Am gasitu ce am cercatu!
 (Si gândi Rudolfu in sene apoi blându a cuventatu):
 — Acumu sciu cine-su Români... Sciu cà an unu venitoriu!...
 Ce-se vede in marire... nu departe — lucitoriu!
 A mea candida iubire de-acumu va fi-intre ei...
 Cà-i cunoscu si-su intru tóte descendentu chiar' dela diei!
 — Te salutu copila mândra! Te salutu voinice bravu,
 Si prin voi salutu unu populu care mi-e sí-mi va fi svavu!“
 — Ovrimu, Codru cu mândria se retragu cà-au încântatu!...
 Pre principele, ce mândru — cu-unu portretu s'a departatu!

Am cântatu numai acelea, pre cari Mus'a mi-a 'nspiratu,
 Spunendu tóte de-amenuntulu cum aieva s'a 'ntemplatu!
 Gherl'a 1880. IONU NITIU MACAVEIU.

Pripitu dar' nimeritu.

— *Novela anglesa.* —

(Finea.)

Intru adeveru ce asiu scí face acum?... se intrebá
 intru sene tenerulu Waverly, grabindu catra casa prin
 stratele intunecose. — Ce asiu scí face, déca logodn'a
 din pruncia ar' fi valida dupa legile statelor unite? —
 Domnisióra Squills e o féta frumósa, mai alesu déca
 se-ar' imbracá in rochia.

In sér'a dílei urmatória, tenerulu se presentá la
 óra prefapta si aflá pre tenei'a si estravagant'a s'a mi-
 résa inca multu mai frumósa si mai bizara. Portá de-
 inainte unu siurtiu si éra sufulcata pâna in cote, ér'
 in mâna aveá unu cutitu mare pentru operatiuni me-
 dicale. Salutarei densului respunsé cu ace'a ca 'lu invitá
 la o operatiune fórte interesanta dar' periculósa, insem-
 nandu inca cumca „se póte cà bolnavulu se móra su
 operatiune.“

Pre Waverly 'lu cuprinsérã fiori reci prin spate si multiemindu de invitare se escusã ca nu pôte se se prezenteze la ace'a. Domnisiór'a i-i pusè de-in-ainte o cana cu vinu si-lu imbiã se bé, dicându ca si dens'a inca ar' bé bucurossu, dar' operatiunea cere mânã secura, — apoi i-i dede a sci ca nu are mai multu tempu liberu si invêrtindu in mânã cu impacientia cutítulu de operatiune, i-i întetî departarea.

Inca o visita mai restã. Si in sér'a pe care se pre-fipsese acêsta ultima visita erã o furtuna infricosiata. Ventulu sbatea in ochii omului zapa'dã care acoperiã in grosime considerabila tôte stratele. Fie-care se retrasè in chili'a s'a. Pre tenerulu Waverly inse nu-lu retienù nici acêsta furtuna infricosiata. — La ór'a defipta elu s'a prezentatu la domnisiór'a Squills. — Domnisiór'a erã multu mai seriósã cá pâna acum. Ea siedea lângã biuroulu seu, pre care se aflãu dejã ordinate tôte necesariële la scrisu.

— Domnulu meu! — disè dens'a — m'ai deobligatu pré multu ca si intr'unu tempu cá acest'a inca mi-ai implitu dorenti'a si ai venitu cá se ne achitamu odata. — Benevoiesce a te asiediã la mésa si pentru de-a anullã ridiculosulu contractu, destinatu a dispune de sórtea nóstra, scrie ca de trei ori amu convenitu si ca domniã'tã refusã a me luã de socia. Cu acést'a va fi uitata nebuni'a intréga; si noi strîngendu mân'a de amicitéa ne vomu despartî pentru totudeaun'a.

Tenerulu Waverly cautã lungu la domnisiór'a Squills. Desî imbracamintea i-i erã totu atãtu de sióda, faciã in acestu momentu i-se pareã de totu delicata si femiéscã.

— Domnisióra! eu 'ti implinescu dorenti'a, dara numai pentruca nu amu sperarea ca lucrãndu alt'mintrea nu m'asiu face urítu inaintea dtale. Dara dechiaru ca eu multu mai bucurossu m'asiu impacã cu sórtea mea.

— Domnulu meu! numai nu-mi vei denegã cerearea mea?! — disè fét'a.

Waverly se plecã, intinsè pén'a in negrêla si scrisè cãtev'a sîre, in cari esprimã intr'unu stilu destulu de serbatorescu ca densulu nu voiesce a luã in casatoria pre dr'a Squills. — Dupa ace'a se redicã si 'si luã palari'a.

— Nópte buna! — disè elu plecãndu.

— Nópte buna! Adieu! — respunsè fét'a.

Amendoi erãu fórtè seriosi. — Cându deschisè tenerulu usi'a portiei, in ferêstr'a de-asupr'a capului seu audí cev'a sunetu si 'si aruncã privirea in susu. — Fét'a cautã in urm'a lui. — Dara inainte de ce se-ar' fi pototu întrebã Waverly ca ce se insemne acést'a, piciorulu i-i lunecã pre pragulu tiepisiu si elu cadíu la pamentu.

In momentulu urmatoriu domnisiór'a Squills se aflã lângã densulu.

— Reu te-ai lovit? — întrebã ea cu delicatétia. — O, ce nefericire!

— Scumpa domnisióra! — disè tenerulu, din acésta nefericire scienti'a medicala nu vá câscigã nemicu. Asié me sêntiescu cá si cum tôte ósale mi-ar' fi frante.

Dicându aceste 'si pierdù consciéti'a de sene. — Cându 'si vent in ori, doi medici vedíu siedíãndu lângã patulu lui, ér' domnisiór'a Squills, imbracata in vestmentu negríu de alpacu cu tunica gustuosu lucrata, stã la picíorele patulu plãngându.

Medicii constatarã ca i-s'a frantu o cósta si unu picioru si ca celu pucinu doue luni trebue se jaca nemíscatu.

— 'Mi pare fórtè reu, ca v'amu facutu asié mar epreste-mãna! — disè densulu adresãndu-se ca'tra dr'a Squills.

— Nu cugetã dt'a la ace'a — disè fét'a, — me voiu semtî fericita déca 'ti voiu poté fi de cev'a ajutoriu; si betran'a mea matusia Mari'a inca 'ti va întinde bucurossu totu ajutoriulu posibilu. Amendoue suntemu câtu se pôte de bune ingrigitórie de bolnavi.

Se întielege de sene ca se câscigara si de unu barbatu ingrigitoriu de bolnavi. — Casulu lui Waverly fú asié de periculosu încãtu mediculu trebuí se-i jertfésca tempu îndelungatu pentru de a-lu curã si ingrigí; dara pentru ace'a si domnisiór'a Squills inca a avutu destula ocaziune de a-si manifestã viulu interesu faciã de starea lui Waverly si a se ingrigí de comoditatea lui. — Cum se mai redicã pucinu, domnisiór'a i-i cettã, i-i dicea la fortepianu si i-i cântã; si in acestu restempu neciodata nu se imbracã in haine barbatesci, nu fumã, nu bea nici vinu neci vinarsu si nu amentia saloululu de anatomia. — Waverly si preste vointi'a s'a se amorisã in ea si inca intruatã'tã încãtu neci aducerea amente a celoru trei visite de ântãiu nu-i potù reci amoru. — Fét'a se pareã de totu schimbata. Tóta mişcarea, tóta vorb'a si tóta portarea i-i erã nobila, delicata si preste totu muieréscã. Afora de ace'a in tenerulu Waverly stêrni inca si acela prepusu ca tóta portarea de mai inainte a ei nu a fostu naturala, ci totu lucrulu a fostu numai o mistificatiune.

In urma candu starea sanetatiei intruatã'tã i-se întórsè spre bene încãtu poteã cugetã si la reintórcere a-casa, cu o ocaziune cându se aflã pôte pentru ultim'a data faciã in faciã cu domnisiór'a Squills, elu suspinã adêncu si cu unu tonu de dorere disè:

— Câtu de fericiti amu fi déca cãte odata amu poté recuperã trecutulu!

— Asié e! — disè oftãndu fét'a.

— Pentru esemflu — disè Waverly — eu nici odata nu asiu mai scrie ca abdicu de mân'a dt'ale.

— Nici eu nu asiu mai jocã comedí'a, ce-o amu jocatu in faciã dt'ale, — continuã fét'a, — nu asiu imbracã acelu vestmentu ridiculosu alui Blvomer si nu... — Bene acum 'ti marturisescu adevèrulu; eu nu-si nici fienti'a ce asiu avé voiã a jocã pre barbatulu lui Blvomer. Scopulu meu a fostu cá prin estravagantia de acéstea se te instrainezu pre dt'a de catra menè; si servitóra mea betrana inca a fostu iniçiatã in secretulu meu. Intruatã'tã m'amu temuta ca dt'a nu-mi vei refusã mân'a, încãtu amu fostu hotariã a te ingrozí si instraiuã decatra mijne cu potarea-mi bizara.

— Acum éra me temu ca me vei refusã d-t'a! — disè tenerulu, cautandu in modu rogatoriu la fét'a.

Dupa acéstea ambii au tacutu câtv'a tempu. — In urma redicãndu-se Waverly din loculu seu, mersî si se asiediã lângã fét'a.

— Credu, disè tenerulu, ca mamele nóstre au fostu celea mai întielepte femei din lume, si ca atunci cându ni-au logoditu pre unulu cu altulu au prevediutu câtu de nemarginita vá fi iubirea mea ca'tra d-t'a.

— Eu si acum dícu ca au fostu nesce fantaste — replicã fét'a — pentruca din ce ar' fi potutu ele prejudecã, cá eu órecãndu....

Dicându aceste inrosí si tacù, — Waverly o imbracisã si sarutã.

Déca mam'a lui Waverly ar' fi avutu poterea vi-siunei, ar' fi aflatu ca dorenti'a fantasta a ei si a amice-i s'ale Aramiãta e aprópe de implinire.

Feliurimi.

Povestile Pelesului de *Carmen Sylva*. Suveran'a Romaniloru, regin'a Elisabet'a, sub vibratiunile unui pal-pitu nobilu de totu ce este bunu si frumosu, nascuta in palatu si cu coron'a regala pe frunte — o corona cascigata prin merite — s'a coboritu in colib'a seracului, ca odinora la patulu muribundului luptatoriu pentru independentia si glori'a tiei, si aci a gasitu limba, datine si costume, pena si opinc'a tieranului a gasitu, dicemu, totulu demnu de privitu... demnu de poesie.

Ea, duios'a mama a acestei tieri romantice si legendare dupace 'si-a cascigatu unu nume nemuritoriu in literatur'a européna prin frumocele sale poesii, a datu lunei literare si specialu poporului seu pe catu de iubitu de Ea, totu atatu de entusiasmata si plinu de afectiuni leale pentru Ea, unu tesauru literariu „Povestile Pelesului.“

Romanii s'au deprinsu a audi vorbindu caruntii Carpati si pe betranulu Istru, cari au fostu martori oculari la faptele vitejesci ale stramosiloru loru, si cari s'au unitu cu genetele si suspinele Romaniloru in timpii nefasti, in timpii pe subjugare si suferintia; Carmen Sylva, seu mai bine Carmen Silvae — ceea ce insemeza romanesc Cantulu codrilor, seu si mai romanesc Privighitorea Carpatiloru seu „Din'a Carpatiloru“ — a atatu, ca si „Pelesulu seu“ acestu copilu resfatiatu alu Carpatiloru, acestu locasiu alu dineloru, ca si elu vorbesce.

Ea, „Din'a Carpatiloru,“ a statu multe si indelungate ceasuri langa elu, pe care din candu in candu se ivesce cate o dina plutindu la vale pe o frundia mare si lata. „Ea Insasi a veditu cate-odata vevulu degetului vre-unei dine, ori piciorulu trandafiriu, ori o pléta din perulu ei si a auditu Insasi cantarile minunate ale dineloru,“ pe cari le spune voue lectoriloru, „ca se mergeti se vedeti si voi pe miraculosulu Pelesiu promitiendu-ve, „ca acelora, cari inca n'au avutu unu cugetu reu in sufletulu loru li se voru areta si dienele“....

Dinei nostre 'ele s'au aretatu.

Din'a Carpatiloru a scrisu cum rar se scrie, cum numai o pena maiestra pote se scrie, minunatele cantari, ce i le-au spusu Pelesulu si dienele sale.

„Vevulu cu doru, Furnic'a, Petr'a arsa, Jipii, Caraminalulu, Pester'a Jalomittii, Omulu, Valea Cerbului, Cetatea Babei, Ceahlaulu si Valea Rea sunt pretiocele legende, din cari este compusu opulu intitulatu „Povestile Pelesului.“ Acesti giganti, pe cari trecetoriulu, ratacindu in aceste parti pitoresci, i privia cu admiratiune, steteau muti si tristi, pena acum.

Din'a Carpatiloru i-a insufletitu, le-a datu vietia si cuventu, unu cuventu dulce ca mierea si recori-toriu ca ap'a cristalina a Pelesului — cuvinte bogate ca sorgintea, din care a esitu. Ei ve voru vorbi — Din'a Carpatiloru a voitu asia, si ei cu placere se supunu Ei — de unu trecutu indepartatu, candu pastorulu romanu, de doru pentru o frumoza tierancutie, s'a prefacutu in stanca, si candu Ceahlaulu a fostu formatu de manile Romaniloru si a aliatiloru loru cu perulu blondu pentru a se apera contra „limbeloru cu ochi de ciuru“.... ve voru vorbi multe si minunate lucruri; caci minunate si pline de invetiamentu suntu cuvintele puse in gur'a loru de Din'a Carpatiloru, cuvinte pline de sementu si vietia si ele au unu farmecu pentru celu ce le aude!

Dér' nu cautati a gasi in naratiunile acestoru giganti si in naratiunile dineloru vorbinduse de cavalerii, de principii seu capetele incoronate ale apusului; dienele

nostre au gasitu in peptulu ciobanului, a tieranului si a tierancutiei romane sementu, virtute, devotamentu ear' in hainele loru, sujete de dulci si atragatore cuvinte....

Din'a Carpatiloru, sub inspiratiunea dineloru Pelesului, a insufletitu stencile si-a datu cuvinte fermecatore riuletelor....

Ea v'a inspiratu adese-ori si pe voi, Romani; bagati de soma, ca de veti fi nepasatori de pamentulu santu, pe care calcati si de sörtea vostra, veti fi de rusine... stancile, muntii si riurele tiei vostre au inceputu a se descepta din somnulu secularu. Al. Radu.

Unu institutoriu si o institutoria modelu. De-unu tempu mai indelungatu jacu in cartonele redactionali doue corespondintie lungi, — un'a dela Beiusiu din man'a unui prestatimatu profesore si alt'a dela Bradu din man'a unui avocatulu. Angustimea spatiului nu ne ierta comunicarea pre lungu si largu a acestoru corespondintie, pentru-ace'a ne marginimu a le resuma in cateva ordurele.

— In corespondinti'a dela Beiusiu se lauda zelulu nefatigaveru ce l'a desfasuratu gentil'a d.-siora *Aurelia Rosiescu* in propunerea limbei romanesci. Desi studiulu limbei romanesci nu e prescisu la scol'a de fetitia, — infientiata din partea guvernului, asta tomna, — decatu ca studiu extraordinariu, totusiu bun'a-modalitate in tractare si desteritate in propunere a distinsei institutoria au sciutu indelci la acel'a nu numai pre elevele romance (84) ei si dicee din celea de alta nationalitate si a areta cu ele la sfersitulu anului unu progresu preste tota acceptarea.

— In corespondinti'a dela Bradu se aducu multimiri si laude benemeritate d.-lui institutore norm. *J. Germanu*, care a propusu cu multu zelu de totu grafitu la fetitiale romane dela scol'a de statu din Bradu religiunea si limb'a romana; si afara de ace'a si pre invetiaceii de meseria inca i-a instruat gratis in cunoscintiale elementarie ce le potu fi de lipsa in vietia — preste ierna luminandu din alu seu chili'a de propunere.

Pentru caletoria la Deesiu cu pretiu redusu — pre tempulu adunarei generale a Asociatiunei — se se priveda cu Certificate deosebite pentru fie-care linia. Asié cu unulu deosebi pentru *prim'a linia ardeleana* (Aradu—Alb'a-Jul'a), si cu altulu deosebi pentru *lin'a somesiana* (Clusiu, Apahid'a—Deesiu), in urma cu unu Certificatu deosebi care suna pre tote celealalte linii. Se intielege de sene ca cei ce n'au de-a caletori cu *prim'a linia ardeleana* (Aradu—Alb'a-Jul'a), numai de doue certificate au lipsa, — era cei ce caletorescu numai pre *lin'a somesiana* (Clusiu, Apahid'a—Deesiu) au lipsa numai de unulu redactatu anumitu pentru acesta linia.

Pentru incuaritare in Deesiu se se adreseze la d.-lu *Sandru Rakoci* ori la domnulu *Petru Muresianu Sireganulu*.

Pamentulu si poporatiunea Egipetului. Cantitatea pamentului arabilu si cultivabilu alu Egipetului, socotindu-lu pana la Assuan se urca la a 600 mile patrate, pe candu intregulu tereu alu statului este de 5,000—6,000 de mile patrate. Asié dar' $\frac{9}{10}$ din totalu se afla compusu din pustietatea nisiposa si cu deseversitor stërpa si numai $\frac{1}{10}$ este cultivata. Numerulu locuitoriloru dupa recensementulu dela 1878 a fostu de $5\frac{1}{2}$ milioane din cari 68,000 straini, adeca 34,000 barbati si 24,000 fe-

Feliurimi.

Povestile Pelesului de *Carmen Sylva*. Suveran'a Romanilor, regin'a Elisabet'a, sub vibratiunile unui pal-pitu nobilu de totu ce este bunu si frumosu, nascuta in palatu si cu coron'a regala pe frunte — o coron'a cascigata prin merite — s'a coboritu in colib'a seracului, cá odinóra la patula muribundului luptatoriu pentru independentia si glori'a tiei, si aci a gasitu limba, datine si costume, pèna si opinc'a tieranului a gasitu, dicemu, totulu demnu de privitu... demnu de poesie.

Ea, duiós'a mama a acestei tieri romantice si le-gendare dupace 'si-a cascigatu unu nume nemuritoriu in literatur'a européna prin frumósele sale poesii, a datu lunei literare si specialu poporului seu pe catu de iu-bitu de Ea, totu atátu de entusiasmatu si plinu de afec-tiuni leale pentru Ea, unu tesauru literariu „Povestile Pelesului.“

Romanii s'au deprinsu a audi vorbindu caruntii Carpati si pe betranulu Istru, cari au fostu martori oculari la faptele vitejesci ale stramosiloru lor, si cari s'au unitu cu genetele si suspinele Romaniloru in timpii nefasti, in tempii pe subjugare si suferintia; Carmen Sylva, séu mai bine Carmen Silvae — ceea ce insemnéza romanesce Cantulu codriloru, séu si mai ro-manesce Priveghitóra Carpatiloru séu „Din'a Carpati-loru“ — a aflatu, cá si „Pelesulu seu“ acestu copilu resfatiatu alu Carpatiloru, acestu locasiu alu dineloru, cá si elu vorbesce.

Ea, „Din'a Carpatiloru,“ „a statu multe si inde-lungate ceasuri langa elu, pe care din candu in candu se ivesc cáte o dina plutindu la vale pe o frundia mare si lata.“ „Ea Insasi a vediutu cáte-odata vèrvulu dege-tului vre-unei dine, ori piciorulu trandafriu, ori o pléa din perulu ei si a auditu Insasi cantarile minunate ale dineloru,“ pe cari le spune voue lectoriloru, „cá se mer-geti se vedeti si voi pe miraculosulu Pelesiu promitien-du-ve, „cá acelora, cari inca n'au avutu unu cugetu reu in sufletulu lor li se voru aretá si dienele“....

Dineí nóstre ele s'au aretatu.

Din'a Carpatiloru a scrisu cum raru se scrie, cum numai o péna maiéstra póte se scrie. minunatele cantari, ce i le-au spusu Pelesulu si dienele sale.

„Vèrvulu cu doru, Furnic'a, Pétr'a arsa, Jipii, Ca-raminalulu, Pester'a Jalomittii, Omulu, Valea Cerbului, Cetatea Babei, Ceahlaulu si Valea Rea sunt pretiósele le-gende, din cari este compusu opulu intitulatu „Poves-tile Pelesului.“ Acesti giganti, pe cari trecétoriulu, ra-tacindu in aceste parti pitoresci, i privia cu admiratiune, steteau muti si tristi, pèna acum.

Din'a Carpatiloru i-a insufletitu, le-a datu viétia si cuventu, unu cuventu dulce cá mierea si recor-itoriu cá ap'a cristalina a Pelesului — cuvinte bogate cá sorgintea, din care a esitu. Ei ve voru vorbi — Din'a Carpatiloru a voitu asia, si ei cu placere se supunu Ei — de unu trecutu indepartatu, candu pastorulu ro-manu, de doru pentru o frumósa tierancutia, s'a pefa-cutu in stanca, si candu Ceahlaulu a fostu formatu de manile Romaniloru si a aliatiloru lor cu perulu blondu pentru a se aperi contra „limbeloru cu ochi de ciuru“.... ve voru vorbi multe si minunate lucruri; cáci miunate si pline de invetiamentu suntu cuvintele puse in gur'a lor de Din'a Carpatiloru, cuvinte pline de sèntiementu si viétia si ele au unu farmecu pentru celu ce le aude!

Dér' nu cautati a gasi in naratiunile acestoru gi-ganti si in naratiunile dineloru vorbinduse de cavalerii, de principii séu capetele incoronate ale apusului; dienele

nóstre au gasitu in peptulu ciobanului, a tieranului si a tierancutiei romane sèntiementu, virtute, devotamentu ear' in hainele lor, sujete de dulci si atragátore cu-vinte ....

Din'a Carpatiloru, sub inspiratiunea dineloru Pe-lesului, a insufletitu stèncile si-a datu cuvinte fermeca-tóre riuletieloru.....

Ea v'a inspiratu adese-ori si pe voi, Romani; ba-gati de sóma, cá de veti fi nepasatori de pamentulu santu, pe care calcati si de sórtea vóstra, veti fi de ru-sine...!.... stàncile, muntii si riurele tiei vóstre au inceputu a se desceptá din somnulu secularu. Al. Radu.

Unu institutoriu si o institutória modelu. De unu tempu mai indelungatu jacu in cartónele redactionali dóue corespondintie lungi, — un'a dela Beiusiu din mân'a unui preastimatu profesore si alt'a dela Bradu din mân'a unui avocat. Angustimea spatiului nu ne iérta comunicarea pre lungu si largu a acestoru co-respondintie, pentru-ace'a ne marginimu a le resuma in câteva ordurele.

— In corespondinti'a dela Beiusiu se lauda zelulu nefatigaveru ce l'a desfasiuratu gentil'a d.-sióra *Aureli'a Rosiescu* in propunerea limbei romanesci. Desí studiulu limbei romanesci nu e prescristu la scól'a de fetitia, — infientiata din partea guvernului, asta tómna, — decátu cá studiu estordinariu, totusiu bun'a-modalitate in tractare si desteritate in propunere a distinsei institu-tória au seintu indulci la acel'a nu numai pre elevele romance (84) ei si diece din celea de alta nationalitate si a aretá cu ele la sfèrsítulu anului unu prógresu preste tóta acceptarea.

— In corespondinti'a dela Bradu se aducu mul-tiemiri si laude benemeritate d.-lui institutore norm. *J. Germanu*, care a propusu cu multu zelu de totu gra-tuitu la fetitiale romane dela scól'a de statu din Bradu religiunea si limb'a romana; si afara de ace'a si pre invetiaceii de meseria inca i-a instruat gratis in cu-noscintiale elementarie ce le potu fi de lipsa in viétia — preste iérna luminandu din alu seu chili'a de pro-punere.

Pentru caletoria la Deesiu cu pretiu redusu — pre tempulu adunarei generale a Asociatiunei — se se pró-véda cu Certificate deosebite pentru fie-care linia. Asié cu unulu deosebi pentru *prim'a linia ardeleana* (Aradu— Alb'a-Jul'i'a), si cu altulu deosebi pentru *lini'a somesiana* (Clusiu, Apahid'a—Deesiu), in urma cu unu Certificatu deosebi care suna pre tóte cealalte linii. Se intielege de sene cá cei ce n'au de-a caletori cu *prim'a linia ardeleana* (Aradu—Alb'a-Jul'i'a), numai de dóue certificate au lipsa, — éra cei ce caletorescu numai pre *lini'a somesiana* (Clusiu, Apahid'a—Deesiu) au lipsa numai de unulu redactatu anumitu pentru acésta linia.

Pentru incuarterare in Deesiu se se adreseze la d.-lu *Sandru Rakoci* ori la domnulu *Petru Muresianu Sireganulu*.

Pamentulu si poporatiunea Egiptului. Cantitatea pamentului arabilu si cultivabilu alu Egiptului, soco-tindu-lu pàna la Assuan se urca la à 600 mile patrate, pe candu intregulu terenu alu statului este de 5,000—6,000 de mile patrate. Asié dar' $\frac{9}{10}$ din totalu se afla com-pusu din pustietatea nisipósa si cu deseversire stérpa si numai $\frac{1}{10}$ este cultivata. Numerulu locuitoriloru dupa recensementulu dela 1878 a fostu de $5\frac{1}{2}$ milióne din cari 68,000 straini, adeca 34,000 barbati si 24,000 fe-